

DOI: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.13-3
УДК 378.014.543(477)

Бріцина Ю. В.

кандидат економічних наук,
проректор з освітнього процесу та адміністративно-організаційної діяльності,
Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9747-6870>

ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ДОДАТКОВЕ ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

У статті розглянуто грантове фінансування як один із реальних способів розширення фінансових можливостей закладів вищої освіти України. Основну увагу зосереджено на нормативно-правових вимогах, організації роботи з грантами та труднощах, що виникають під час використання коштів міжнародних і національних програм. Для дослідження застосовано формально-юридичний, системний і порівняльний методи, а також аналіз офіційних документів і сучасних наукових публікацій. З'ясовано, що законодавство вже дозволяє університетам залучати гранти, благодійні внески та міжнародну технічну допомогу, однак практична робота часто ускладнюється бюджетними процедурами, правилами закупівель і недостатньою внутрішньою координацією. Окремо розглянуто можливості Національного фонду досліджень України, Horizon Europe та Erasmus+. Запропоновано розвивати в університетах грантові офіси, чіткі внутрішні регламенти, систему мотивації працівників і більш гнучкі механізми управління коштами проєктів. Практичне значення результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані під час розроблення університетських положень про підготовку та супровід грантових проєктів.

Ключові слова: фінансування вищої освіти, грантова діяльність, заклади вищої освіти, фінансова автономія, фандрайзинг, Національний фонд досліджень України, Erasmus+, Horizon Europe.

Yuliia Britsyna

Municipal Institution of Higher Education
«Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of
Zaporizhzhia Regional Council

GRANT ACTIVITIES AS AN ADDITIONAL SOURCE OF FUNDING FOR HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN UKRAINE: REGULATORY AND ORGANIZATIONAL ASPECTS

The article examines grant funding as an additional source of financial support for higher education institutions in Ukraine, focusing on the relationship between legal requirements and the organisation of project implementation. Its purpose is to identify the conditions under which universities can attract and use grants effectively and to distinguish regulatory issues from difficulties that can be addressed through internal management decisions. The study applies formal legal, systemic, comparative and analytical methods to legislation, official programme materials and academic publications. The analysis covers the legal basis for grant activity, the opportunities provided by the National Research Foundation of Ukraine, Horizon Europe and Erasmus+, and the coordination of academic, financial and administrative units. The findings indicate that the availability of funding opportunities needs to be supported by institutional capacity throughout the project cycle. Particular attention is paid to the assessment of funding conditions before an application is submitted, realistic budgeting, the timing of receipts and expenditure, procurement planning and the documentation of project results. The article explains why a grant amount should be considered together with the university's own contribution, administrative workload and obligations that continue after funding ends. It proposes a coordinated model in which a grant office supports applicants and project teams while financial, legal and procurement specialists retain responsibility for their respective functions. Internal procedures should specify approval routes, reporting deadlines and responsibility for changes to the project budget. The proposed approach also includes monitoring both financial execution and the achievement of educational or research results. These measures are intended to reduce avoidable delays, improve the traceability of expenditure and support continuity when project staff change. The contribution of the study lies in connecting the regulatory framework with practical arrangements for managing university grant portfolios. The results can inform internal regulations on grant preparation, implementation and reporting. The recommendations are analytical and require further assessment through comparative studies of university practices; they do not imply that grants can replace stable core funding.

Key words: higher education financing, grant activity, higher education institutions, financial autonomy, fundraising, National Research Foundation of Ukraine, Erasmus+, Horizon Europe.

Постановка проблеми та її актуальність. Після запровадження воєнного стану питання фінансової стійкості українських університетів стало особливо гострим. Державні ресурси обмежені, кількість потенційних вступників скорочується, а потреби закладів у відновленні інфраструктури, обладнанні та підтримці досліджень зростають. Офіційні матеріали та сучасні дослідження показують, що за таких умов орієнтація лише на бюджетне фінансування і платні освітні послуги не забезпечує достатнього простору для довгострокового розвитку [1–5].

Університет сьогодні виконує значно більше функцій, ніж організація навчального процесу. Він має підтримувати дослідження, міжнародні зв'язки, академічну мобільність, інноваційні проєкти та підготовку молодих науковців. Для цього потрібні різні джерела надходжень. Гранти, благодійна допомога, партнерські проєкти та міжнародна технічна допомога можуть частково компенсувати нестачу бюджетних коштів і дати змогу фінансувати напрями, на які звичайного кошторису часто не вистачає [3; 6–8].

Водночас сама можливість отримати грант ще не означає, що університет зможе швидко й ефективно ним скористатися. На практиці виникають питання казначейського обслуговування, обліку, закупівель, розподілу відповідальності між підрозділами та підготовки звітності. Частина цих труднощів пов'язана із законодавством, а частина – з внутрішньою організацією роботи закладу [3; 7; 9–12].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми фінансування вищої освіти в умовах війни розглядають Н. Сокровольська, А. Корбутяк, В. Карча, А. Литвинчук та інші автори [3, 6]. Питання фандрайзингу, участі у грантових програмах і фінансової стійкості університетів досліджують Л. Литвин, А. Григорук і В. Шуман [12]. І. Лисоконь аналізує організаційні особливості фінансування ЗВО [7], О. Шуст та співавтори – додаткові джерела надходжень [8], а О. Тоцька, І. Титаренко й А. Славкова – бюджетне фінансування освіти у воєнний та повоєнний періоди [4–5].

Ці праці дають достатньо повне уявлення про стан фінансового забезпечення та потребу в диверсифікації доходів. Проте нормативні правила використання грантових коштів, внутрішня взаємодія бухгалтерських, юридичних і наукових підрозділів, а також роль університетських грантових офісів часто розглядаються окремо. Саме поєднання правового й організаційного аспектів становить основний напрям нашого дослідження.

Мета статті полягає в тому, щоб проаналізувати правові та організаційні умови залучення і використання грантових коштів закладами вищої освіти України, визначити основні практичні перешкоди та запропонувати способи їх зменшення.

Методи дослідження. У роботі використано формально-юридичний метод для аналізу законів і підзаконних актів, системний метод – для розгляду грантового фінансування як частини загальної фінансової моделі університету, а також порівняльний і аналітичний методи для зіставлення вимог національного законодавства з практичними потребами грантових проєктів. Джерельну базу становлять нормативні акти, офіційні матеріали державних органів, документи грантових програм і наукові публікації 2022–2025 років.

Наукова новизна полягає у спільному розгляді двох груп проблем, які на практиці тісно пов'язані: зовнішніх нормативних обмежень та внутрішньої організації грантової роботи в університеті. На цій основі запропоновано розмежувати питання, що потребують змін на державному рівні, і ті, які ЗВО можуть вирішити власними управлінськими рішеннями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конституція України закріплює право на освіту та свободу наукової і технічної творчості [13]. У фінансовому вимірі ці гарантії конкретизуються Законом України «Про вищу освіту». Стаття 71 передбачає фінансування державних ЗВО з державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством. Закон також створює правові підстави для отримання власних надходжень, грантів, благодійних внесків і міжнародної технічної допомоги [14].

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» визначає грант як ресурси, що надаються на безоплатній і безповоротній основі для виконання наукових, науково-технічних або інших визначених проєктів [15]. Державним інструментом конкурсної підтримки науки є Національний фонд досліджень України, Положення про який затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про Національний фонд досліджень України» [15–17].

Нормативну базу грантової діяльності доцільно поділити на загальну і спеціальну. До загальної належать Бюджетний і Податковий кодекси України, законодавство про публічні закупівлі та запобігання корупції, а також акти, що визначають особливості роботи установ під час воєнного стану [9–11; 18–20]. Спеціальну частину становлять закони про вищу освіту і наукову діяльність, Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки та акти, що регулюють діяльність Національного фонду досліджень України [14–17; 21].

Стратегія розвитку вищої освіти передбачає посилення інституційної автономії та перехід до багатоканального фінансування [21]. У цьому контексті важливими є не лише державні конкурси, а й міжнародні програми. Horizon Europe фінансує дослідження, інновації та міжнародні консорціуми [22],

тоді як Erasmus+ підтримує мобільність, партнерство між університетами, розвиток освітніх програм і проекти Jean Monnet [23].

Економічне значення гранту для університету визначається співвідношенням залучених ресурсів і зобов'язань, які виникають під час виконання проекту. Конкурсне фінансування має цільове призначення та обмежений строк, тому його недоцільно автоматично враховувати як постійне джерело покриття поточних витрат. Під час відбору конкурсів пропонуємо оцінювати відповідність тематики стратегії ЗВО, наявність команди, доступність обладнання та можливість продовжувати використання результатів після завершення фінансування. Такий відбір зменшує ризик подання заявок, реалізація яких потребуватиме непередбачених університетських ресурсів.

Фінансові умови програм також потребують окремого зіставлення. Зокрема, керівництво Erasmus+ передбачає фінансування на основі фактичних витрат, одиничних витрат і фіксованих сум залежно від відповідної дії програми. Для фактичних витрат значення мають їхній зв'язок із проектом, допустимість і можливість перевірки, тоді як для фіксованих сум – належне виконання погоджених робіт та досягнення результатів. Одні й ті самі витрати не можуть двічі фінансуватися з бюджету Європейського Союзу [24]. Отже, порядок підготовки бюджету та підтвердження виконання слід визначати за умовами конкретного конкурсу й угоди.

До подання заявки доцільно скласти внутрішній розрахунок повної потреби проекту в ресурсах. У ньому варто відокремити витрати, які покриває донор, власний внесок за умовами конкурсу та витрати університету на адміністративний супровід. Окремо необхідно оцінити утримання придбано-

го обладнання після завершення проекту. Графік очікуваних надходжень потрібно зіставити з календарем платежів: наявність погодженого бюджету ще не усуває тимчасового дефіциту коштів. Рішення про участь має враховувати можливість законного фінансування такого розриву та відповідального за його погодження.

Головна проблема полягає не у відсутності правової можливості залучати кошти, а в тому, що звичайні бюджетні та адміністративні процедури не завжди відповідають темпу грантового проекту. Закупівля обладнання, погодження витрат або зміна кошторису можуть займати більше часу, ніж передбачено календарем донора. Особливо відчутною ця проблема стає для проектів із короткими строками виконання [3; 9–11].

Проведений аналіз дозволяє згрупувати основні труднощі та можливі шляхи їх вирішення у вигляді таблиці.

Таблиця показує, що не всі проблеми потребують змін до законодавства. Наприклад, університет може самостійно визначити відповідального менеджера, затвердити маршрут погодження документів і проводити навчання для працівників. Натомість питання казначейського обслуговування, закупівель та меж фінансової автономії значною мірою залежать від загальних правил для бюджетних установ.

Для узгодження цих процедур пропонуємо організовувати супровід за послідовними етапами: відбір конкурсу, підготовка заявки, погодження угоди, виконання та завершення проекту. На кожному етапі має бути визначено документ, що підтверджує готовність до наступного рішення. До подання заявки таким документом може бути погоджений бюджет; до підписання угоди – висновок фінансового й юридичного підрозділів; під час завершен-

Таблиця 1

Основні проблеми використання грантових коштів у ЗВО та напрями їх вирішення

Проблемний аспект	Як він проявляється на практиці	Можливий напрям вирішення
Казначейське обслуговування та облік	Фінансові процедури університету не завжди збігаються з календарем і структурою витрат гранту.	Затвердити окремий внутрішній порядок супроводу грантових коштів і погоджувати фінансову схему до підписання угоди.
Публічні закупівлі	Придбання обладнання або послуг може тривати довше, ніж передбачено планом проекту.	Планувати закупівлі на етапі заявки, залучати фахівця із закупівель і використовувати дозволені законом процедури.
Розподіл відповідальності	Автор заявки, бухгалтерія, юристи та міжнародний відділ працюють окремо, а єдиного координатора немає.	Створити грантовий офіс або визначити проектного менеджера з чіткими повноваженнями.
Мотивація працівників	Підготовка заявки та звітності часто сприймається як додаткове навантаження, яке не враховується в оцінюванні роботи.	Передбачити преміювання, урахування грантової активності та навчання з проектного менеджменту.
Фінансова автономія	Право залучати гранти існує, але оперативність рішень залежить від статусу установи та внутрішніх погоджень.	Чітко розмежувати повноваження керівника проекту, фінансового підрозділу та керівництва ЗВО.

Джерело: узагальнено автором на основі [3; 7; 9–12; 14]

ня – звірка виконаних завдань, витрат і зобов'язань. Це дає змогу виявляти проблеми до моменту, коли вони спричиняють затримку або потребу змінювати проєкт.

Грантовий офіс у цьому разі має бути не формальним підрозділом, а сервісною командою. Його завдання – допомагати знайти конкурс, перевірити умови, скласти бюджет, узгодити договір, організувати закупівлі та підготувати звітність. Дослідження з фандрайзингу і фінансового управління підтверджують, що системна підтримка підвищує спроможність університету брати участь у конкурсах [7; 12].

Створення окремого офісу потребує ресурсів, тому для ЗВО з невеликим портфелем грантів доцільною може бути постійна міжфункціональна команда. Науковий керівник визначає зміст робіт і відповідає за результати; фінансова служба перевіряє бюджет та облікові документи; юрист оцінює договірні зобов'язання; фахівець із закупівель планує придбання. Координатор відстежує строки та обмін документами між цими учасниками. Такий розподіл не усуває професійної відповідальності підрозділів, але робить зрозумілим, хто має ініціювати та погоджувати кожну дію.

Окремої уваги потребує мотивація викладачів і науковців. Підготовка якісної заявки вимагає часу, а після перемоги обсяг адміністративної роботи лише зростає. Тому університетам доцільно враховувати грантову активність під час оцінювання працівників, передбачати законні форми матеріального заохочення та регулярно проводити навчання з бюджетування, звітності й управління ризиками [8; 12].

У процесі реалізації пропонуємо вести єдиний реєстр проєктів із даними про строки, відповідальних осіб, бюджет, фактичні надходження та найближчі зобов'язання. Доцільно також зберігати погоджені версії кошторису й листування щодо змін, щоб команда могла відновити підстави прийнятих рішень. Для основних ризиків, зокрема затримки платежів, постачання обладнання або заміни виконавця, варто визначати порядок реагування. Внутрішнє погодження змін потрібно відмежовувати від погодження з донором, якщо останнє передбачене угодою.

Оцінювання грантової діяльності має охоплювати фінансові та змістові результати. Поряд із сумою залучених коштів пропонуємо враховувати своєчасність виконання етапів, частку прийнятих звітів без доопрацювання, використання придбаного обладнання та впровадження створених освітніх або дослідницьких продуктів. Частку успішних заявок доцільно порівнювати лише з урахуванням типу конкурсу та досвіду команди. Для оцінки стійкості слід додатково аналізувати залежність від одного

донора і витрати на підтримання результатів. Ці показники запропоновано як інструмент внутрішнього управління; їхню дієвість необхідно перевірити на матеріалах конкретних ЗВО.

Отже, в Україні вже існує базова правова основа для грантового фінансування ЗВО. Подальший прогрес залежить від двох паралельних процесів: удосконалення державних процедур і посилення внутрішньої управлінської спроможності університетів. Лише одна з цих складових не дасть стійкого результату.

Висновки. Грантове фінансування не може повністю замінити бюджетні кошти, але воно здатне підтримувати дослідження, оновлення обладнання, міжнародне партнерство та академічну мобільність. Для університету це не просто додатковий дохід, а спосіб розвивати напрями, які важко фінансувати в межах звичайного кошторису.

Проведений аналіз показав, що правові підстави для залучення грантів загалом сформовані. Основні втрати часу та ресурсів виникають на етапі реалізації: під час погодження витрат, закупівель, розподілу обов'язків і підготовки звітності. Тому вдосконалення системи має поєднувати державні рішення з конкретними змінами всередині ЗВО.

Доцільно реалізувати такі кроки:

1. Для міжнародних грантів визначити зрозумілий порядок обліку, казначейського супроводу та внесення змін до бюджету проєкту.
2. Розширити практичні можливості фінансової автономії ЗВО в межах грантових угод і чітко визначити відповідальність керівника проєкту та фінансових служб.
3. Створювати грантові офіси або постійні міжфункціональні команди, до яких входять проєктний менеджер, бухгалтер, юрист і фахівець із закупівель.
4. Ураховувати грантову роботу під час оцінювання науково-педагогічних працівників, передбачати навчання та допустимі форми матеріального заохочення.
5. Пов'язувати участь у Horizon Europe, Erasmus+ та інших програмах із довгостроковими цілями університету, а не розглядати окремі заявки як разові ініціативи.

Подальша робота може бути спрямована на порівняння практики кількох ЗВО та аналіз того, які організаційні моделі дійсно скорочують час від отримання гранту до початку його реалізації.

У підсумку ефективність грантової діяльності залежить не лише від кількості поданих заявок. Важливіше, чи має університет людей, процедури й управлінську культуру, які дозволяють виконати проєкт без зайвих затримок і зберегти довіру донора.

Література:

1. Писаренко Т. В., Куранда Т. К. та ін. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність в Україні у 2024 році : науково-аналітична доповідь. Міністерство освіти і науки України; УкрІНТЕІ. 2025. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/informatsiyno-analitychni/2025/18-07-2025/naukovo-analitychna-dopovid-naukovo-naukovo-tekhnichna-ta-innovatsiyna-diyalnist-v-ukrayini-u-2024-rotsi-18-07-2025.pdf> (дата звернення: 06.08.2026).
2. Державна служба статистики України. Освіта : офіційний тематичний розділ статистичної інформації. URL: <https://stat.gov.ua/uk/topics/osvita> (дата звернення: 06.08.2026).
3. Литвинчук А. О., Гапон В. В., Пронь Н. Б., Барабаш О. А., Читаєва К. Г. Аналіз фінансового забезпечення закладів вищої освіти в умовах збройної агресії в Україні. *Освітня аналітика України*. 2024. № 6 (32). С. 63–80. DOI: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2024-6-63-80>
4. Тоцька О. Л., Титаренко І. О. Фінансування освіти України з бюджетів різних рівнів в умовах війни. *Освітня аналітика України*. 2023. № 3 (24). С. 34–44. DOI: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2023-3-34-44>
5. Славкова А. Фінансування освіти в Україні: реалії в умовах війни та перспективи повоєнного відновлення. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-18>
6. Сокровольська Н., Корбутяк А., Карча В. Особливості фінансування вищої освіти в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2025. № 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-14>
7. Лисоконь І. О. Науково-організаційні особливості фінансування закладів вищої освіти України в теорії та практиці управління вищою освітою. *Академічні візії*. 2025. Вип. 40. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14886491>
8. Шуст О., Варченко О., Гринчук Ю., Крисанов Д., Рибак Н. Обґрунтування джерел фінансування аграрних закладів вищої освіти. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. Т. 1, № 42. С. 116–124. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcартп.1.42.2022.3682>
9. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 06.08.2026).
10. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 06.08.2026).
11. Про затвердження Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF> (дата звернення: 06.08.2026).
12. Литвин Л., Григорук А., Шуман В. Фандрейзинг та участь у грантових програмах як складові фінансової стійкості закладів вищої освіти. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-34>
13. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 06.08.2026).
14. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 06.08.2026).
15. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 06.08.2026).
16. Про Національний фонд досліджень України: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.07.2018 № 528. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/528-2018-%D0%BF> (дата звернення: 06.08.2026).
17. Національний фонд досліджень України. Конкурси, грантова підтримка та інформаційні матеріали. URL: <https://nrfu.org.ua/> (дата звернення: 06.08.2026).
18. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 06.08.2026).
19. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 06.08.2026).
20. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022> (дата звернення: 06.08.2026).
21. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80> (дата звернення: 06.08.2026).
22. European Commission. Horizon Europe. Funding & Tenders Opportunities. URL: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/horizon> (дата звернення: 06.08.2026).
23. Національний Еразмус+ офіс в Україні. Інформаційні матеріали та можливості участі у програмі Erasmus+. URL: <https://erasmusplus.org.ua/> (дата звернення: 06.08.2026).
24. European Commission. Step 3: Check the financial conditions. Erasmus+ Programme Guide. URL: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-c/financial-conditions> (дата звернення: 03.08.2026).

References:

1. Pysarenko T. V., Kuranda T. K., Havrys T. V., Shved N. Yu., Osadcha A. B., Titaievska Ye. S. (2025). Naukova, naukovo-tekhnichna ta innovatsiina diialnist v Ukraini u 2024 rotsi: naukovo-analitychna dopovid [Scientific, scientific and technical, and innovative activities in Ukraine in 2024: Scientific analytical report]. Kyiv: UkrINTEI, 115 p. Available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/informatsiyno-analitychni/2025/18-07-2025/naukovo-analitychna-dopovid-naukova-naukovo-tekhnichna-ta-innovatsiyna-diyalnist-v-ukrayini-u-2024-rotsi-18-07-2025.pdf> (accessed August 6, 2026).
2. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (n.d.). Osvita: ofitsiyni tematychni rozdil statystychnoi informatsii [Education: Official thematic section of statistical information]. Available at: <https://stat.gov.ua/uk/topics/osvita> (accessed August 6, 2026).
3. Lytvynchuk A. O., Hapon V. V., Pron N. B., Barabash O. A., Chytaieva K. H. (2024). Analiz finansovoho zabezpechennia zakladiv vyshchoi osvity v umovakh zbroinoi ahresii v Ukraini [Analysis of the financial support of higher education institutions under armed aggression in Ukraine]. *Osvitnia analityka Ukrainy*, no. 6 (32), pp. 63–80. DOI: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2024-6-63-80>
4. Totska O. L., Tytarenko I. O. (2023). Finansuvannia osvity Ukrainy z biudzhetyv riznykh rivniv v umovakh viiny [Financing education in Ukraine from budgets of different levels during wartime]. *Osvitnia analityka Ukrainy*, no. 3 (24), pp. 34–44. DOI: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2023-3-34-44>
5. Slavkova A. (2025). Finansuvannia osvity v Ukraini: realii v umovakh viiny ta perspektyvy povoiennoho vidnovlennia [Financing education in Ukraine: Wartime realities and prospects for post-war recovery]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-18>
6. Sokrovska N., Korbutiak A., Karcha V. (2025). Osoblyvosti finansuvannia vyshchoi osvity v umovakh viiny [Specific features of higher education financing during wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-14>
7. Lysokon I. O. (2025). Naukovo-orhanizatsiini osoblyvosti finansuvannia zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy v teorii ta praktytsi upravlinnia vyshchoiu osvitoiu [Scientific and organisational features of financing higher education institutions in Ukraine in the theory and practice of higher education management]. *Akademichni vizii*, is. 40. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14886491>
8. Shust O., Varchenko O., Hrynychuk Yu., Krysanov D., Rybak N. (2022). Obgruntuvannia dzherel finansuvannia ahrarnykh zakladiv vyshchoi osvity [Substantiation of funding sources for agricultural higher education institutions]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i praktyky*, vol. 1, no. 42, pp. 116–124. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3682>
9. Verkhovna Rada Ukrainy (2010). Biudzhetni kodeks Ukrainy [Budget Code of Ukraine]: Law of Ukraine of July 8, 2010, no. 2456-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (accessed August 6, 2026).
10. Verkhovna Rada Ukrainy (2015). Pro publichni zakupivli [On public procurement]: Law of Ukraine of December 25, 2015, no. 922-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (accessed August 6, 2026).
11. Kabinet Ministriv Ukrainy (2022). Pro zatverdzhennia Osoblyvosti zdiisnennia publichnykh zakupivel tovariv, robit i posluh dlia zamovnykiv, peredbachenykh Zakonom Ukrainy «Pro publichni zakupivli», na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini ta protiahom 90 dniv z dnia yoho prypynennia abo skasuvannia [On approval of the special rules for public procurement of goods, works and services by contracting authorities covered by the Law of Ukraine “On Public Procurement” during martial law in Ukraine and for 90 days after its termination or cancellation]: Resolution of October 12, 2022, no. 1178. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF> (accessed August 6, 2026).
12. Lytvyn L., Hryhoruk A., Shuman V. (2025). Fandreizynh ta uchast u hrantovykh prohramakh yak skladovi finansovoii stiikosti zakladiv vyshchoi osvity [Fundraising and participation in grant programmes as components of the financial sustainability of higher education institutions]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-34>
13. Verkhovna Rada Ukrainy (1996). Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: Law of Ukraine of June 28, 1996, no. 254k/96-VR. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (accessed August 6, 2026).
14. Verkhovna Rada Ukrainy (2014). Pro vyshchu osvitu [On higher education]: Law of Ukraine of July 1, 2014, no. 1556-VII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (accessed August 6, 2026).
15. Verkhovna Rada Ukrainy (2015). Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diialnist [On scientific and scientific and technical activities]: Law of Ukraine of November 26, 2015, no. 848-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (accessed August 6, 2026).
16. Kabinet Ministriv Ukrainy (2018). Pro Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy [On the National Research Foundation of Ukraine]: Resolution of July 4, 2018, no. 528. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/528-2018-%D0%BF> (accessed August 6, 2026).
17. Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy (n.d.). Konkursy, hrantova pidtrymka ta informatsiini materialy [Competitions, grant support and information materials]. Available at: <https://nrfu.org.ua/> (accessed August 6, 2026).
18. Verkhovna Rada Ukrainy (2010). Podatkovi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]: Law of Ukraine of December 2, 2010, no. 2755-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed August 6, 2026).

19. Verkhovna Rada Ukrainy (2014). Pro zapobihannia koruptsii [On prevention of corruption]: Law of Ukraine of October 14, 2014, no. 1700-VII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (accessed August 6, 2026).
20. Prezydent Ukrainy (2022). Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini [On the introduction of martial law in Ukraine]: Decree of February 24, 2022, no. 64/2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022> (accessed August 6, 2026).
21. Kabinet Ministriv Ukrainy (2022). Pro skhvalennia Stratehii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022-2032 roky [On approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022–2032]: Order of February 23, 2022, no. 286-r. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80> (accessed August 6, 2026).
22. European Commission (n.d.). Horizon Europe. Funding & Tenders Opportunities. Available at: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/horizon> (accessed August 6, 2026).
23. Natsionalnyi Erasmus+ ofis v Ukraini (n.d.). Informatsiini materialy ta mozhlyvosti uchasti u prohrami Erasmus+ [Information materials and opportunities to participate in the Erasmus+ programme]. Available at: <https://erasmusplus.org.ua/> (accessed August 6, 2026).
24. European Commission (n.d.). Step 3: Check the financial conditions. Erasmus+ Programme Guide. Available at: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-c/financial-conditions> (accessed August 3, 2026).

Дата надходження статті: 10.08.2026

Дата прийняття статті: 18.09.2026

Дата публікації статті: 07.10.2026